

Glas za veznikov

Informacijski dnevnik A. I. S.

Leto III - Št. 477

Cena 5 lir

TRST, četrtek 9. januarja 1947

UREDNIŠTVO: Via S. Pollic 8 • Telefon št. 93854 in 7308

OGLASI: Cena za milimeter visine (širina ena kolona), trgovski L. 15, mrtvaki L. 30 (osmrtnice L. 60), objave L. 10, finančni in pravni oglasi L. 25. V vsebini lista (tekstni oglasi) L. 25. Davek ni vatet. Plačljivo vnaprej. Oglase sprejema izključno: U. P. I. Trst, ul. Silvy, Pollic 8, tel. 94024. Cena posameznih številke L. 5 (zaostale L. 10). Rokopisov ne vračamo.

Trumanov gospodarski načrt za leto 1947

Ohranitev zaposlitvene ravni in 5% zvišanje proizvodnje Sodelovanje v mednarodnih gospodarskih odnosih

WASHINGTON, 9. januarja. — Predsednik Truman je včeraj predložil kongresu prvo letno gospodarsko poročilo, ki vsebuje njegov načrt za narodno in mednarodno gospodarsko politiko Zdrženih držav v bodočih dvanajstih mesecih. Truman je predložil ohranitev zaposlitvene ravni, oz. nje delno zvišanje ter splošno 5% zvišanje proizvodnje in okrepitev potrošniške kupne moči s skrbno ureditvijo mezd in cen. Pozval je tudi k sodelovanju v mednarodnih gospodarskih odnosih ter omenil »življenjski pomen zunanje trgovine ter naložb kapitala v tujini za ohranitev dinamičnega gospodarstva Zdrženih držav.

Predsednik, katerega poročilo temelji na ugotovitvah Sveta predsednikov gospodarskih svetovlcev, je v uvodu govoril o pogosti demagoški govoritvi, da bi v letu 1947 ne napovedal uspešne in neugodne zimo za leto 1947. V pogledu mednarodne trgovine je izjavil, da so se ameriški dohodki iz prodaje živil in iz prevoza v tujini leta 1946 dvignili na 15 milijard dolarjev v primeru s 4 milijardami pred vojno. Truman je dejal, da bo ostala zaposlitvena raven v Zdrženih državah visoka tudi v letu 1947, čeprav se bodo morda nekatere države protivile sedanji visoki ameriški cenam.

V letu 1947 je število civilnih delavcev naraslo na 55 milijonov, kar predstavlja doslej najvišje število v ameriški zgodovini. Številka je za 10 milijonov večja, kot je bila leta 1940 in nekaj milijonov večja od najvišje številke med vojno.

Četna narodna proizvodnja je v zadnjem četrtletju 1946 dosegla vrednost nad 50 milijard dolarjev. V letu 1947 je predsednik označil 5% zvišanje proizvodnje kot pametno smotno. Poudaril je, da je treba arگونljivost osnovnih industrij, električne sile in prevoza uveljaviti tako, da ne bo moglo ohraniti le sedanje in predvidene ravni gospodarske delavnosti, marveč bo moglo industrijo še razširiti.

Predsednik je zaključil poročilo s priporočili za bližnjo in daljno bodočnost. Kot priporočila, ki zahtevajo takojšnjo pozornost kongresa in narodov in ki jih je treba zaradi tega takoj izvesti, je Truman predložil:

1. **Cene in mezde:** Podjetja naj povsod, kjer je mogoče, znižajo cene, da bodo povečali kupno moč potrošnikov. Delavci morajo priznati, da zahtevajo nizke cene veliko potrošnikov. Delavci morajo priznati, da proizvajajo delodajalcem pa morajo priznati, da povečana proizvodnja v dolocenih primerih dovoli zvišanje mezd, enako pa tudi znižanje cen. Državne ustanove se bodo izogibale politikam, ki vodi do zvišanja cen ali ovrta znižanje. Pospešili bodo razprado precevkov. Orodno bomo izvajali zakone proti kartelom. Kongres mora podpreti nadzorstvo nad rentami, razen tistih zakonov, ki delovni zaščiti na delavce v mednarodni trgovini, ki so bili doslej izključeni, ter povisati minimalne mezde.

2. **Socialna zaščita:** Kongres mora napraviti korake za spremembo podpovr v smislu socialnega zaščitnega sistema. Spremembi je treba nameniti dajanja podpor za starost in družinske člane.

3. **Stanovanje:** V letu 1947 je treba zagraditi več milijonov sestavljenih hiš za povratnike in ostale državljane, ki jih nujno potrebujejo. Visoke najemnine zdaj niso v razmerju s dohodki potrošnikov, za znižanje je treba pričeti dalekosežno stanovanjsko akcijo. Treba je izvesti na 79 kongresu sprejeto stanovanjsko zakonodajo.

4. **Davki:** V sedanjem političnem položaju bi bilo finančno nezdružljivo znižati davke.

5. **Razmerje med delavci in delodajalci:** Oboji so odgovorni, da pomagajo pri dosegu stalne visoke proizvodnje in dobrih delavskih razmer. Potrebne so zdrave kolektivne pogodbe. Vprašanje mezd in delavskih razmer bo urejeno brez stalnih stavk in brezuspešnih prekinitev v proizvodnji.

Za uveljavitev temeljne zgradbe ameriškega gospodarstva je Truman nato predlagal: uspešno izvajanje delavskih sil (produktivnost) se mora izboljšati s pomočjo industrijskega izurjenja in svetovanja delavcem, vrnitev urada za zaposlitev delavcev pod državno upravo, največje izkoriščanje proizvodnih rezerv, pri čemer je treba izvesti veliko narodno akcijo za odstranitev strahu pred povračilnimi se depresijami, obsežno poljedelsko politiko, ki bi morala imeti za smoter ohranitev družinskih kmetij in ki bi skrbela, da do-

VASILJEVSKI BO OBISKAL VELIKO BRITANJO

Načelnik glavnega štana sovjetske vojske maršal Vasiljevski je sprejel vabilo maršala Montgomeryja, naj spomladi obišče Veliko Britanijo. Maršal Vasiljevski se je najprej posvetoval s svojo vlado, ki je sprejem vabila odobrila. Maršal Montgomery, ki je to omenil ob priliki razgovora z novinarji, je dejal, da mu bo v veliko zadovoljstvo, da bo maršala Vasiljevskega lahko spremljal pri pregledu britanskih vojskih sil in ustanov.

Maršal Montgomery je včeraj v spremstvu poveljnika sovjetskih tankovskih divizij maršala Ribakova obiskal Stalinsvo akademijo. Oba maršala sta pregledala tanke in izmenjala misli o njihovih strateških nalogah in delovanju. Učencem in častnikom je Montgomery obrazložil nekatere izkušnje, ki si jih je pridobil v bojih pri El Alameinu in v Evropi. O sovjetskem urjenju je dejal, da je zelo praktično in sujestino. Oba izvedenca sta soglasna o važnosti tankov, ne pa v tehniki, ki jo je treba izboljšati v pogledu različnih pogojev med zahodnimi in vzhodnimi bojišči.

JUTRI GLASOVANJE O TRSTU

Lake Success, 9. januarja. Varnostni svet bo jutri glasoval o ameriškem predlogu, ki se tiče jamstva za neodvisnost in nedotakljivost tržaškega svobodnega ozemlja ter o ostalih odgovornostih v pogledu internacionalizacije področja.

Na današnjem zasedanju bo preučeval vprašanje razorožitve ter mednarodnega nadzorstva nad atomsko silo.

Amerika zahteva zagotovitev svobodnih volitev na Poljskem

Velesile ne smejo kršiti slovesno prevzetih obvez

WASHINGTON, 9. januarja. — Vlada Zdrženih držav je preko svojega veleposlanika v Moskvi izročila, kot smo kratko poročali, včeraj Sovjetski zvezi in Veliki Britaniji noto, s katero zahteva, da obe državi najdeta način za zagotovitev svobodnih volitev na Poljskem. Resedilo note je naslednje:

»Vlada Zdrženih držav vas želi kot podpisnika sporazumov v Jalti in Potsdamu zlasti pa v pogledu tistih točk obeh sporazumov, ki se nanašajo na vzpostavitev reprezentativne vlade na Poljskem s svobodnimi volitvami, obvestiti o bojazni, s katero gleda na predvideno delovanje poljske začasne vlade na narodne enotnosti. Moja vlada je posebno zaskrbljena zaradi vedno pogostejših vesti o ostrini nasilnih ukrepov, ki jih ima poljska začasna vlada v pogledu izvajanja tistih točk obeh sporazumov, ki so namenjeni vzpostavitvi reprezentativne vlade na Poljskem, ki se niso ustvarili v stranke bloka.

»Po vestih, ki jih je moja vlada prejela iz različnih verodostojnih virov, je začasna vlada pooblastila na nasilno delovanje tako, da je malo verjetno, da se bo takoj konec — da bi volitve lahko izvedli v skladu s potsdamskim sporazumom, ki določa, da morajo biti poljske volitve svobodne in pravilne ter na podlagi splošnega in tajnega glasovanja ter da se jih imajo pravico udeležiti ter predložiti kandidature vse demokratske in protinacistične stranke.

»Dne 18. decembra 1946 je namestnik poljskega ministrskega predsednika Stanislaw Mikolajczyk dostavil ameriškomu veleposlaniku v Varšavi neko poročilo. To poročilo med drugim naglašalo, da so med načini, ki jih uporablja vlada pri poskusu, da prepreči udeležbo poljske kmetijske stranke pri volitvah, aretacije in politični umori, prisilno vpisovanje članov poljske kmetijske stranke v politične stranke vladnega bloka, odpust iz služb članov poljske kmetijske stranke, hišne preiskave, napadi tajne policije in članov komunistične stranke ob priliki zborovanj, prepovedi in omejitve stankov poljske kmetijske stranke s strani vladnih oblasti in prepoved delovanja te stranke v 28 okrajih, ukinitve strankinega glasila in omejitve naklade strankinih listov ter aretacije uredniškega osebja strankinega lista in lista »Gazeta Ludowa«. Verodostojne vesti iz drugih poljskih krogov so potrdile obtožbe, ki jih je v omenjenem poročilu navedel Mikolajczyk.

»Znano je, da so p.p.s.e. tega po-

Komentarji k Trumanu

New York, 8. januarja. Newyorški dopisnik lista »Manchester Guardian« piše o Trumanovem govoru:

»V Washingtonu prevladuje po 24 urah premišljevanja o Trumanovem govoru o položaju v državi skoraj soglasno mnenje, da njegov govor ne bo imel velikih posledic. Republikanci, ki zdaj nadzirajo obe zbornici kongresa, bodo verjetno izvedli nekatere stvari, ki jih priporoča Truman, skrbno pa bodo pazili, da ne bo dobil kreditov.

»Trumanova širokopotezna politika je zdaj jasno zartana. V splošnem misli priporočati večnoma takšno politiko, kakršno imajo v načrtu tudi republikanci in delati take izjeme, ki bodo primernejše od ekstremnih stremiljenj republikanske stranke. Očitno je, da Trumanova iskrena želja, da bi sodeloval. Zdi se neverjetno, da bi se hotel Truman posluževati pravice veta, da bi onemogočil zakonodajo, razen seveda v nekaterih posebnih primerih. To pomeni, da bodo skoraj gotovo sprejeli zakonodajo, ki ne bo povojna za sindikate. Verjetno bo ta zakonodaja zavzela oblike, katere je priporočil Truman in sile se dalje.

»Ni verjetno, da bi glede zunanje politike Truman mogel republikancem prepričati, da ne bi bil svojo pot, kakor želijo. V glavnem bodo republikanci vztrajali na obsežni ameriški izvozi trgovini ter ne bodo dopustili trgovini državam, da bi v Zdržene države toliko uvažale, kolikor plačujejo za ameriški izvoz.

Sedanji položaj nikakor ne zmanjšuje splošne bojazni gospodarskih sil, da bo verjetno v bližnji bodočnosti nastopila močna depresija.

Pričakujejo, da bo v sedanjem položaju zasedanje zbornic mirno. Republikanci so še nekaj let strazno zahtevali uravnoteženje preračuna in naglo zmanjšanje državnega dolga. Republikanci bodo verjetno zdaj, ko imajo v rokah vsoto približno 70.000 milijonov šterlingov, postili prikliski javnosti in bodo zmanjšali dohodninske davke za 10-15%, čeprav to znižanje ne bo šlo tako daleč, da bi doseglo 20%, kakor so obljubljali nekateri člani republikanske stranke. Znižanje bo verjetno enako za vse dohodke do vsote 75.000 šterlingov na leto.

Pričakujejo, da bo v sedanjem položaju zasedanje zbornic mirno. Republikanci so še nekaj let strazno zahtevali uravnoteženje preračuna in naglo zmanjšanje državnega dolga. Republikanci bodo verjetno zdaj, ko imajo v rokah vsoto približno 70.000 milijonov šterlingov, postili prikliski javnosti in bodo zmanjšali dohodninske davke za 10-15%, čeprav to znižanje ne bo šlo tako daleč, da bi doseglo 20%, kakor so obljubljali nekateri člani republikanske stranke. Znižanje bo verjetno enako za vse dohodke do vsote 75.000 šterlingov na leto.

Politični opazovalci v Londonu menijo, da predstavlja gornji notni, najodločnejši uradni izjav, ki so jo do zdaj podali o političnem položaju na Poljskem. V Londonu menijo, da je britanska vlada prejela iz Poljske silne vesti, kot jih omenja vlada Zdrženih držav, ki potrjujejo navedbe ameriških not o pritiskih, ki ga izvajajo na poljsko opozicijsko kmetijsko stranko.

Ni znano, če bo Velika Britanija po not, ki so jo poslale Zdržene države uvedla nove ukrepe. Ne dvomno je mnenja, da imajo velesile, ki katerim je poljska vlada v Jalti in Potsdamu zagotovila, da bo razpisala svobodne volitve, pravico zahtevati izpolnitev teh obveznosti. Toda zdaj je prepozno, da bi mogli poslati na Poljsko uradne opozorilne.

Velika Britanija je z notjo z dne 22. novembra že pozvala poljsko vlado, da bi dala zagotovilo, da bodo volitve takšne, da bi zajemale demokratske svobodine. Poljska vlada je Veliki Britaniji odrekala pravico, da bi ji dajala nasvete in vaze kaže, da v bistvu nasvete niso upoštevali. Po tem okoliščini menijo, da bi mogli imeti nadaljnji pozivi dvomljivi učinek, čeprav je možno, da bi mogel poljski odgovor povzročiti drugo noto Londona.

Ker sovjetska vlada do zdaj ni pokazala nobenega dvoma glede izpolnjevanja obveznosti s strani Poljske, ki jih je prevzela v Jalti in Potsdamu, menijo diplomati opazovalci v Londonu, da ne bo hotelo sodelovati pri izvajanju nadaljnje pritiska na poljsko vlado.

Poročilo generala Marshalla Vodstvo kitajske vlade naj prevzamejo zmerni elementi

Obsodba obojestranskega ekstremizma, zlasti pa metod komunistov, ki se ne zmenijo za trpljenje naroda

WASHINGTON, 9. januarja. — General George Marshall, večmesečni Trumanov posebni odposlanec na Kitajskem in bodoči zunanji minister Zdrženih držav je objavil v torko javno poročilo o razmerah na Kitajskem. V poročilu izraža nevoljo nad zastojem razgovorov med kitajsko vlado in komunisti ter dodaja, da »so iskrene napore za poravnavo vedno onemogočali prenapetosti na obeh straneh«. Po njegovem mnenju bi morala oblast prevzeti »izbrana skupina iskrenih in zmernih demokratičnih elementov, ki bi delala pod vodstvom generalisima Čangkajskega in ki bi napravila potrebne ukrepe, da izvede nedavno sprejeto kitajsko demokratično ustavo.

V začetku poročila poudarja general Marshall, da ima ameriški narod na razvoju na Daljnem vzhodu velik interes, nato pa govori o položaju na Kitajskem, o katerem pravi:

»V prvi vrsti je bila največja ovira za mir napeto obračun med kitajsko komunistično stranko in Kuomintangom. Na eni strani so vodilni vladni odločitelji »prapravo vsaki obliki komunistične vlade, na drugi strani pa komunisti odločitelji, da so dosegli smotno politično vlado na Kitajskem, čeprav bi se v prvem času kot sredstva za doseglo smotno politično vlado, ki bi bila na zunanji demokratični in ustvarjena po osnovi ameriške in britanske vlade.

»Ni verjetno, da bi glede zunanje politike Truman mogel republikancem prepričati, da ne bi bil svojo pot, kakor želijo. V glavnem bodo republikanci vztrajali na obsežni ameriški izvozi trgovini ter ne bodo dopustili trgovini državam, da bi v Zdržene države toliko uvažale, kolikor plačujejo za ameriški izvoz.

Sedanji položaj nikakor ne zmanjšuje splošne bojazni gospodarskih sil, da bo verjetno v bližnji bodočnosti nastopila močna depresija.

Pričakujejo, da bo v sedanjem položaju zasedanje zbornic mirno. Republikanci so še nekaj let strazno zahtevali uravnoteženje preračuna in naglo zmanjšanje državnega dolga. Republikanci bodo verjetno zdaj, ko imajo v rokah vsoto približno 70.000 milijonov šterlingov, postili prikliski javnosti in bodo zmanjšali dohodninske davke za 10-15%, čeprav to znižanje ne bo šlo tako daleč, da bi doseglo 20%, kakor so obljubljali nekateri člani republikanske stranke. Znižanje bo verjetno enako za vse dohodke do vsote 75.000 šterlingov na leto.

Politični opazovalci v Londonu menijo, da predstavlja gornji notni, najodločnejši uradni izjav, ki so jo do zdaj podali o političnem položaju na Poljskem. V Londonu menijo, da je britanska vlada prejela iz Poljske silne vesti, kot jih omenja vlada Zdrženih držav, ki potrjujejo navedbe ameriških not o pritiskih, ki ga izvajajo na poljsko opozicijsko kmetijsko stranko.

Ni znano, če bo Velika Britanija po not, ki so jo poslale Zdržene države uvedla nove ukrepe. Ne dvomno je mnenja, da imajo velesile, ki katerim je poljska vlada v Jalti in Potsdamu zagotovila, da bo razpisala svobodne volitve, pravico zahtevati izpolnitev teh obveznosti. Toda zdaj je prepozno, da bi mogli poslati na Poljsko uradne opozorilne.

Velika Britanija je z notjo z dne 22. novembra že pozvala poljsko vlado, da bi dala zagotovilo, da bodo volitve takšne, da bi zajemale demokratske svobodine. Poljska vlada je Veliki Britaniji odrekala pravico, da bi ji dajala nasvete in vaze kaže, da v bistvu nasvete niso upoštevali. Po tem okoliščini menijo, da bi mogli imeti nadaljnji pozivi dvomljivi učinek, čeprav je možno, da bi mogel poljski odgovor povzročiti drugo noto Londona.

Ker sovjetska vlada do zdaj ni pokazala nobenega dvoma glede izpolnjevanja obveznosti s strani Poljske, ki jih je prevzela v Jalti in Potsdamu, menijo diplomati opazovalci v Londonu, da ne bo hotelo sodelovati pri izvajanju nadaljnje pritiska na poljsko vlado.

Kar javi javni dopisniki v Varšavo, je Mikolajczyk izjavil, da bo njegova stranka bila na volitve in da bo postavila kandidature liste v 42 volivnih okrajih. Nadalje je dejal, da so kmiki stranki prepričani, da bi postavili kandidature v desetih volivnih okrajih, v katerih bo zaradi tega volitve bojkotirale.

Kar javi javni dopisniki v Varšavo, je Mikolajczyk izjavil, da bo njegova stranka bila na volitve in da bo postavila kandidature liste v 42 volivnih okrajih. Nadalje je dejal, da so kmiki stranki prepričani, da bi postavili kandidature v desetih volivnih okrajih, v katerih bo zaradi tega volitve bojkotirale.

Soglasna potrditev Marshallovega imenovanja v zunanje političnem odboru senata

WASHINGTON, 9. januarja. — Zunanje politični odbor ameriškega senata je včeraj soglasno odobril ukrep predsednika Trumana, s katerim je generala Marshalla imenoval za naslednika zunanje ministra Byrnesa. Novi zunanji minister potuje s posebnim letalom z Daljnega Vzhoda proti Washingtonu. Ko je pristal z letalom na Guam, je izjavil, da je dobil prvo vest o imenovanju po radiu, ko je bil na poti iz Nankinga, da pa je pred tem o tem razpravljal s predsednikom Trumanom.

Predsednik zunanje političnega odbora senator Vandenberg je zahteval takojšnjo potrditev gornjega imenovanja, in sicer zaradi njegove energične delovanja dosegel uspehe pri zaključitvi mirovnih pogodb s petimi bivšimi satelitskimi državami. Generala Marshalla je pohvalil kot osebo, ki uživa v državi in v kongresu velik ugled.

Nato so govorili še republikanski senator Lodge, demokratični senator Papper, republikanec Hickenlooper, demokrat Sol Bloom, predsednik poslanske zbornice republikance Joseph Martin ml. in drugi, ki so vsi pohvalili koristen napredek bivšega zunanje ministra Byrnesa ter soglasno odobrili imenovanje generala Marshalla.

Demokratični senator Connally, ki je bil skupaj z republikancem Vandenbergom Byrnesov svetovalec na mednarodnih konferencah, je izjavil, da je Byrnes po zaslugi svojega energičnega delovanja dosegel uspehe pri zaključitvi mirovnih pogodb s petimi bivšimi satelitskimi državami. Generala Marshalla je pohvalil kot osebo, ki uživa v državi in v kongresu velik ugled.

Nato so govorili še republikanski senator Lodge, demokratični senator Papper, republikanec Hickenlooper, demokrat Sol Bloom, predsednik poslanske zbornice republikance Joseph Martin ml. in drugi, ki so vsi pohvalili koristen napredek bivšega zunanje ministra Byrnesa ter soglasno odobrili imenovanje generala Marshalla.

Demokratični senator Connally, ki je bil skupaj z republikancem Vandenbergom Byrnesov svetovalec na mednarodnih konferencah, je izjavil, da je Byrnes po zaslugi svojega energičnega delovanja dosegel uspehe pri zaključitvi mirovnih pogodb s petimi bivšimi satelitskimi državami. Generala Marshalla je pohvalil kot osebo, ki uživa v državi in v kongresu velik ugled.

Nato so govorili še republikanski senator Lodge, demokratični senator Papper, republikanec Hickenlooper, demokrat Sol Bloom, predsednik poslanske zbornice republikance Joseph Martin ml. in drugi, ki so vsi pohvalili koristen napredek bivšega zunanje ministra Byrnesa ter soglasno odobrili imenovanje generala Marshalla.

Demokratični senator Connally, ki je bil skupaj z republikancem Vandenbergom Byrnesov svetovalec na mednarodnih konferencah, je izjavil, da je Byrnes po zaslugi svojega energičnega delovanja dosegel uspehe pri zaključitvi mirovnih pogodb s petimi bivšimi satelitskimi državami. Generala Marshalla je pohvalil kot osebo, ki uživa v državi in v kongresu velik ugled.

Nato so govorili še republikanski senator Lodge, demokratični senator Papper, republikanec Hickenlooper, demokrat Sol Bloom, predsednik poslanske zbornice republikance Joseph Martin ml. in drugi, ki so vsi pohvalili koristen napredek bivšega zunanje ministra Byrnesa ter soglasno odobrili imenovanje generala Marshalla.

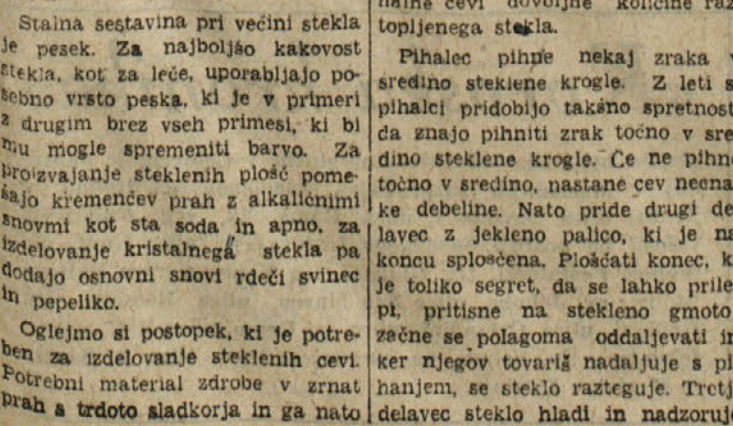
Demokratični senator Connally, ki je bil skupaj z republikancem Vandenbergom Byrnesov svetovalec na mednarodnih konferencah, je izjavil, da je Byrnes po zaslugi svojega energičnega delovanja dosegel uspehe pri zaključitvi mirovnih pogodb s petimi bivšimi satelitskimi državami. Generala Marshalla je pohvalil kot osebo, ki uživa v državi in v kongresu velik ugled.

ATTLEE V AVSTRALIJU

Canberra, 9. januarja. Avstralski ministrski predsednik Joseph B. Chifley je izjavil, da upa, da bo okrog Velike noči, britanski ministrski predsednik Clement Attlee prišel na obisk v Avstralijo.

Na zavodu v Berkshireu delujejo
in poučujejo najboljši glasbeniki

V SVETU STEKLA

Veliki kosi čistega stoka, ki jih nato lomijo in brusijo za leče.

Zadnja pesem — soncu, zadnji pogled na to vroče srce...

Moje srce pa je prezvelo čustvo

Na podlagi novega načrta, ki ga
je izdelal urad za obilino letalstvo,

Nemo sva stala pod drevesom

